

Het spel en de knikers

Volkscrant 3 sept. '05

De staatssecretaris van Defensie, Cees van der Knaap, stuurde de Kamer deze week een 'visiedocument' waarin hij het nieuwe personeelsbeleid van de krijgsmacht uiteenzet. Dat is, ook voor mensen die nooit een ge-weer hebben vastgehouden, interessante kost: ik wil in overweging geven dat de arbeidsrelatie van militairen met hun werkgever navolging verdient op de rest van de arbeidsmarkt.

Het grote verschil tussen militairen en andere werknemers is de duur van het arbeidscontract. Allerlei flexconstructies buiten beschouwing gelaten, hebben werknemers nu een tijdelijk contract voor een of twee jaar, of een vast contract dat werkgever en werknemer in principe voor altijd aan elkaar verbindt. Arbeidscontracten voor tien of twintig jaar komen niet voor, sterker nog: die zijn verboden.

Bij Defensie ligt dat anders. Van der Knaap schrijft dat 'de keuze voor het al dan niet voortzetten van de loopbaan bij de krijgsmacht' een belangrijk kenmerk is van het personeelssysteem dat hij voorstaat. 'Die keuze wordt in het belang van alle partijen uiterlijk rond het vijfendertigste levensjaar gemaakt'. De meerderheid van de militairen zou dan, na grofweg vijftien jaar trouwe dienst, elders empplooi moeten zoeken.

Wie wel eens een aftewering heeft gezien van *Dad's Army* - de comedy waarin veelal bejaarde Britten Engeland tegen de Duitsers beschermen in de Tweede Wereldoorlog - snapt meteen waarom Defensie weinig kan met een vergrijzend personeelsbestand.

Van der Knaap is zich ervan bewust dat de lange maar beperkte duur van de arbeidslatje de werkgever een dure plicht oplegt: hij dient ervoor te zorgen dat de afzwaaiende

Up or out: De militair als rolmodel op de arbeidsmarkt

militairen over voldoende courante kennis, kunde en vaardigheden beschikken om ander werk te vinden. Opleiden is natuurlijk altijd al een kerncompetentie van Defensie geweest. Maar bij de training van militairen moet nu minder nadruk komen te liggen op 'bedrijfsstatakspecifieke kennis' en navent meer op kennis die ook in andere bedrijfstakken bruikbaar is.

Een lange maar beperkte duur van een arbeidsrelatie zou ook op de rest van de arbeidsmarkt zegenrijk kunnen werken. Anders dan bij Defensie gaat het hier niet alleen om leeftijd, als wel om wat ik maar noem het 'vastroesten' en 'uidrijven', verschijnselen die alle werknemers bekend moeten voorkomen (van de collega's dan, zelf doen we dat natuurlijk niet). In feite gaat het daarbij om verzakte arbeidsrelaties - niet zo ziek dat er acuut moet worden ingegrepen, maar toch ernstig genoeg voor beide partijen om ontevreden te zijn.

Het vaste contract is in deze situaties een gevangenis voor twee. De werkgever heeft via de kantonrechtersterformule uitgerkend hoe hoog de kosten van bevestiging zijn - heel duur. De werknemer bedenkt hoeveel rechtten hij opgeeft en welke risico's hij loopt, door van baan te veranderen, en blijft waar hij is.

Tienjarige arbeidscontracten doorbreken deze patstelling en dwingen beide partijen tot een actievare opstelling. Dat kan ertoe leiden dat die tienjaarscontracten fluitend worden verlengd. Of tot een tijdig afscheid waarbij een hoop chagrijn wordt voorkomen.

Het lijkt me ook wel grappig om de *business unit manager* voortaan met 'kolonel' aan te spreken. En de hoogste baas met 'generaal', maar dat moet iedereen zelf weten.

Frank Kalshoven

Reageren? E-mail: f.kalshoven@volkscrant.nl

De meeste lezers kiezen voor politieke druk om het ABP te dwingen opening van zaken te geven over het vroegpensioen. Mailen naar Kamerleden leidt soms tot prompte reacties. De PvdA was al wakker. D66 laat bij monde van Bert Bakker weten te bekijken 'hoe we de actie gaan ondersteunen'. Het CDA wil er niets mee te maken hebben. Het Kamerlid Verborg laat schrijven: 'Namens mevrouw

Pauze in de pensioenstrijd

Verburg adviseer ik u bij de vakbond die u vertegenwoordigt informatie te vragen. Die vakbonden hielden deze week bijeenkomsten. Een lezer meldt: Zwolle, 24 mensen en 1 persoon onder de 45 jaar. Stemming: 80 procent voor. 0 procent tegen. Nijmegen, 7 personen, nul jonger dan 45. Iedereen was

voor. In Utrecht, zegt een lezer, waren 23 mensen. 'Gemiddelde leeftijd 50 jaar'. Bij de stemming was vrijwel iedereen voor. De lezer: 'Ik heb als enige tegengestemd'. Zo gaat dat dus, het democratisch legitimeren van een miljardendeal. Sommigen willen actief worden in een Stichting Open-

heid ABP. Dat kan. De PEACE-consumentenvereniging meldde zich en nu staat op www.peaceconsument.org het begin van wat een juridische procedure kan worden. Daar staat hoe u kunt helpen. De Jonge Ambtenaren roepen op tot rust (www.jongeambtenaren.nl). Ze vragen de Pensioenkamer (die beslist over het ABP-pensioen) de 'tweespalt' te ijf te gaan. Wordt vervolg.